

คำวินิจฉัยของ พลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวช ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕๒ - ๕๓/๒๕๔๘

วันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๔๘

เรื่อง ศาลแขวงอุบลราชธานีส่งคำโต้แย้งของจำเลย (นายสำรอง จันทะวงศ์ กับพวกรวม ๘ คน) ในคดีอาญาหมายเลขดำที่ ๑๕๓๒/๒๕๔๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ (กรณีพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๔ และมาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๓๒ มาตรา ๔๖ มาตรา ๔๘ มาตรา ๕๐ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗) (เรื่องพิจารณาที่ ๑๕/๒๕๔๖)

ศาลแขวงอุบลราชธานีส่งคำโต้แย้งของจำเลย (นางมน สามิลา) ในคดีอาญาหมายเลขดำที่ ๒๗๓๕/๒๕๔๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ (กรณีพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๔ และมาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ มาตรา ๓๒ มาตรา ๔๘ มาตรา ๕๐ และมาตรา ๘๗) (เรื่องพิจารณาที่ ๑๖/๒๕๔๖)

ประเด็นที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๔ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๓๒ มาตรา ๔๖ มาตรา ๔๘ มาตรา ๕๐ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ หรือไม่

สรุปข้อเท็จจริง

นายสำรอง จันทะวงศ์ กับพวกรวม ๘ คน (ผู้ร้อง) กระทำความผิดฐานร่วมกันมีไว้ในครอบครองซึ่งสุราที่รู้กันว่าทำขึ้นโดยฝ่าฝืนกฎหมายและร่วมกันมีเชื่อสุราไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต

ผู้ร้องมอบให้ทนายยื่นคำร้องโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๓๒ มาตรา ๔๖ มาตรา ๔๘ มาตรา ๕๐ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ หรือไม่ ต่อศาลแขวงอุบลราชธานี ขอให้ศาลส่งเรื่องดังกล่าวให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย (เรื่องพิจารณาที่ ๑๕/๒๕๔๖)

นางมน สามิตา (ผู้ร้อง) กระทำผิดฐาน ทำสุราแช่ สุรากลั่น โดยไม่ได้รับอนุญาตมิไว้ในครอบครอง ซึ่งสุราที่รู้ว่าทำขึ้นโดยฝ่าฝืนกฎหมาย มีภาชนะเครื่องกลั่นสุราไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต โดยเจ้าพนักงานจับผู้ร้องได้พร้อมด้วยสุราแช่ สุรากลั่นและภาชนะเครื่องกลั่นสุรารวมจำนวน ๑๐ รายการ

ผู้ร้องมอบให้ทนายยื่นคำร้องโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๔ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ มาตรา ๓๒ มาตรา ๔๘ มาตรา ๕๐ และมาตรา ๘๗ หรือไม่ ต่อศาลแขวงอุบลราชธานี ขอให้ศาลส่งเรื่องดังกล่าวให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย (เรื่องพิจารณาที่ ๑๖/๒๕๔๖)

ศาลรัฐธรรมนูญได้ประชุมอภิปรายในวันอังคารที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๔๗ แล้วมีความเห็นให้รวมคำร้องทั้งสองไว้พิจารณาในคราวเดียวกัน

บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

มาตรา ๖ “รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎ หรือ ข้อบังคับ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้”

มาตรา ๒๗ “สิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้โดยชัดแจ้ง โดยปริยาย หรือโดย คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ย่อมได้รับความคุ้มครอง และผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และ องค์การอื่นของรัฐโดยตรงในการตรากฎหมาย การใช้บังคับกฎหมายและการตีความกฎหมายทั้งปวง”

มาตรา ๓๒ “บุคคลจะไม่ต้องรับโทษอาญา เว้นแต่จะได้ออกหมายจับที่ออกโดยชอบด้วยกฎหมาย ที่กระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่บุคคลนั้นจะหนักกว่าโทษ ที่กำหนดไว้ในกฎหมายที่ออกโดยชอบด้วยกฎหมาย”

มาตรา ๔๖ “บุคคลซึ่งรวมกันเป็นชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมย่อมมีสิทธิอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีต ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะหรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นและของชาติ และมีส่วนร่วมในการ จัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและ ยั่งยืน ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

มาตรา ๔๘ “สิทธิของบุคคลในทรัพย์สินย่อมได้รับความคุ้มครอง ขอบเขตแห่งสิทธิและ การจำกัดสิทธิเช่นว่านี้ ย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ”

การสืบมรดกย่อมได้รับความคุ้มครอง สิทธิของบุคคลในการสืบมรดกย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ”

มาตรา ๕๐ “บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพและการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม

การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐหรือเศรษฐกิจของประเทศ การคุ้มครองประชาชนในด้านสาธารณสุข โภค การรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน การจัดระเบียบการประกอบอาชีพ การคุ้มครองผู้บริโภค การผังเมือง การรักษาทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม สวัสดิภาพของประชาชน หรือเพื่อป้องกันการผูกขาด หรือขจัดความไม่เป็นธรรมในการแข่งขัน”

มาตรา ๕๑ “รัฐต้องดำเนินการให้มีการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม”

มาตรา ๕๒ “รัฐต้องสนับสนุนระบบเศรษฐกิจแบบเสรีโดยอาศัยกลไกตลาดกำกับดูแลให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม คุ้มครองผู้บริโภค และป้องกันการผูกขาดตัดตอนทั้งทางตรงและทางอ้อม รวมทั้งยกเลิกและละเว้นการตรากฎหมายและกฎเกณฑ์ที่ควบคุมธุรกิจที่ไม่สอดคล้องกับความจำเป็นทางเศรษฐกิจ และต้องไม่ประกอบกิจการแข่งขันกับเอกชน เว้นแต่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐ รักษาผลประโยชน์ส่วนรวมหรือการจัดให้มีการสาธารณสุข”

พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๕๓

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

.....

“สุราแช่” หมายความว่า สุราที่ไม่ได้กลั่นและให้หมายความรวมถึงสุราแช่ที่ได้ผสมกับสุรา กลั่นแล้ว แต่มีแรงแอลกอฮอล์ไม่เกินสิบห้าดีกรีด้วย

“สุรากลิ่น” หมายความว่า สุราที่ได้กลั่นแล้วและให้หมายความรวมถึงสุรากลิ่นที่ได้ผสมกับสุราแช่แล้ว แต่มีแรงแอลกอฮอล์เกินกว่าสิบห้าดีกรีด้วย

“เชื้อสุรา” หมายความว่า แป้งเชื้อสุรา แป้งข้าวหมักหรือเชื้อใด ๆ ซึ่งเมื่อหมักกับวัตถุดิบหรือของเหลวอื่นแล้วสามารถทำให้เกิดแอลกอฮอล์ที่ใช้ทำสุราได้

มาตรา ๕ “ห้ามมิให้ผู้ใดทำสุราหรือมีภาชนะหรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราไว้ในครอบครอง เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดี

การออกใบอนุญาตให้ทำสุราสำหรับใช้ในบ้านเรือน ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”
มาตรา ๒๕ “ห้ามมิให้ผู้ใดมีเชื้อสุราไว้ในครอบครอง เว้นแต่จะเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตตามความ
ในมาตรา ๒๔ หรือเป็นผู้ซื้อ หรือได้มาจากผู้ได้รับใบอนุญาตดังกล่าวแล้ว”

ข้อวินิจฉัย

๑. ที่ผู้ร้องโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๔ และมาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้ง
ต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งรวมกันเป็นชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม ย่อมมีสิทธิ
อนุรักษ์ หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะหรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นและของชาติ
และมีส่วนร่วมในการจัดการบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
อย่างสมดุลและยั่งยืน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

พิจารณาแล้วเห็นว่า สุราเป็นเครื่องดื่มที่มีโทษต่อสุขภาพทั้งร่างกายและสมอง รัฐมีเจตนารมณ์
คุ้มครองผู้บริโภคคือประชาชน มิให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ ซึ่งจะมีผลต่อเนื่องถึงการประกอบอาชีพ
การอยู่ร่วมกันในสังคมให้ปกติสุข ความรับผิดชอบของสังคม และกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศ
ในที่สุด เพราะผู้ติดสุราจะทำงานได้ไม่เต็มความสามารถ หรือการขับขี่ยานพาหนะอาจเกิดอันตราย
ร้ายแรงต่อประชาชนเป็นส่วนรวมได้ เป็นต้น ดังนั้น การผลิต การจำหน่าย การบริโภค จึงต้องมี
การควบคุมอย่างเข้มงวด เพราะผู้ประกอบการย่อมมุ่งแสวงหากำไรเป็นหลัก ไม่คำนึงถึงสุขภาพอนามัย
หรือความเสียหายที่จะเกิดกับผู้อื่น พระราชบัญญัติสุราฯ จึงเป็นเครื่องมือของรัฐในการควบคุมโดย
ต้องควบคุมทั้งกระบวนการและวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต การครอบครอง การจำหน่าย การบริโภค ฯลฯ

ดังนั้น พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๔ และมาตรา ๒๕ จึงเป็นบทบัญญัติ
จำกัดสิทธิบุคคลไว้โดยสมควรแล้วเพื่อประโยชน์สาธารณะเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ

สำหรับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มีเจตนาให้บุคคลที่รวมกันเป็นชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมมีสิทธิ
อนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และจัดการเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในชุมชน
ให้ได้ประโยชน์ร่วมกัน ฯลฯ นั้น ตามหลักความชอบธรรมต้องเป็นเรื่องที่เป็นประโยชน์และผลดี
ต่อชุมชนในทางที่เป็นคุณ การผลิตการจำหน่ายและการบริโภคสุราเป็นอบายมุขและเป็นโทษแก่ชุมชน
เป็นส่วนรวม ซึ่งเป็นประโยชน์กับผู้ประกอบการที่เป็นคนส่วนน้อย ย่อมไม่ถือเป็นจารีตประเพณี

ภูมิปัญญาที่ต้องได้รับการส่งเสริม ประกอบกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ บัญญัติว่า “จะต้องเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ” แสดงให้เห็นว่ารัฐธรรมนูญต้องการส่งเสริมคุ้มครองเฉพาะเรื่อง ประกอบกับคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๖/๒๕๔๖ ซึ่งวินิจฉัยเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ ไว้เป็นบรรทัดฐานว่าต้องเป็นไปตามกฎหมายบัญญัติ ซึ่งขณะนี้กฎหมายที่เกี่ยวกับเรื่องนี้ยังมีได้บัญญัติให้การผลิต การครอบครอง และจำหน่ายสุรา เป็นภูมิปัญญาหรือประเพณีท้องถิ่นที่ต้องได้รับการอนุรักษ์ ส่งเสริม จึงยังไม่มีกฎหมายคุ้มครองให้ทำได้โดยอิสระตามที่ผู้ได้แย้งอ้างสิทธิ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖

วินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๔ เฉพาะนิยามคำว่า สุราแช่ สุรากลั่น เชื้อสุรา (ยกเว้นแบ่งข้าวหมัก) และมาตรา ๒๕ ไม่ขัดหรือแย้งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖

๒. ผู้ร้องโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๔ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “สิทธิของบุคคลในทรัพย์สินย่อมได้รับความคุ้มครอง ขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิเช่นว่านี้ ย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ” และวรรคสอง บัญญัติว่า “การสืบทอดย่อมได้รับความคุ้มครอง สิทธิของบุคคลในการสืบทอดย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ”

พิจารณาแล้ว เห็นว่า รัฐธรรมนูญได้บัญญัติเกี่ยวกับสิทธิของบุคคลในทรัพย์สินไว้ในมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง ซึ่งหมายความว่า สิทธิของบุคคลในทรัพย์สินย่อมได้รับความคุ้มครองโดยรัฐธรรมนูญ แต่ขอบเขตแห่งสิทธิในทรัพย์สินและการจำกัดสิทธิในทรัพย์สินอาจมีได้ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ เมื่อพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ห้ามมิให้ผู้ใดทำสุราหรือมีภาชนะหรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราไว้ในครอบครอง เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดี และวรรคสอง บัญญัติว่า การออกใบอนุญาตให้ทำสุราสำหรับใช้ในบ้านเรือน ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง หมายความว่ากฎหมายต้องการให้ผู้ทำหรือมีภาชนะหรือเครื่องกลั่นสำหรับทำสุราต้องขออนุญาตจากอธิบดี กรมสรรพสามิตก่อน มาตรา ๒๕ บัญญัติห้ามมิให้ผู้ใดมีเชื้อสุราไว้ในครอบครอง เว้นแต่จะเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตตามความในมาตรา ๒๔ หรือเป็นผู้ซื้อ หรือได้มาจากผู้ได้รับใบอนุญาตดังกล่าวแล้ว และความในมาตรา ๒๔ บัญญัติห้ามมิให้ผู้ใดทำหรือขายเชื้อสุรา เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานสรรพสามิต หมายความว่า กฎหมายดังกล่าวต้องการห้ามมิให้ผู้ใดมีเชื้อสุรา เว้นแต่ได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานสรรพสามิต

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้” เป็นบทบัญญัติทั่วไปที่ว่า สิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะจำกัดมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้ ซึ่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘ บัญญัติให้สิทธิของบุคคลในทรัพย์สินสามารถมีกฎหมายจำกัดสิทธิได้ แต่ต้องเป็นไปตามเงื่อนไขของมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่งด้วย เมื่อพิจารณาถึงพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๙๓ มาตรา ๒๕ ประกอบกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘ ที่บัญญัติว่าขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิในทรัพย์สินให้กระทำมิได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย นอกจากนี้พระราชบัญญัติสุรา ฯ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๕ ได้บัญญัติข้อยกเว้นไว้ว่า ให้ขอใบอนุญาตทำหรือขายสุราได้ หากผู้ร้องปฏิบัติตามกฎหมายย่อมไม่กระทบกระเทือนถึงสาระสำคัญของสิทธิของบุคคล อันเป็นสิทธิของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ตามมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง ประกอบกับพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๙๓ มาตรา ๒๕ วรรคสอง มิได้มีข้อความเกี่ยวกับการตีบมรดกและสิทธิของบุคคลในการตีบมรดก จึงไม่มีข้อความที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘ วรรคสอง

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘ คู่คุ้มครองสิทธิบุคคลในทรัพย์สินและการตีบมรดกการจำกัดสิทธิและการตีบมรดกย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติสุรา ฯ มาตรา ๔ เฉพาะนิยามคำว่า สุราแช่ สุรากลับ เชื้อสุรา (ยกเว้นแป้งข้าวหมัก) มาตรา ๕ และมาตรา ๒๕ จำกัดสิทธิการทำและมีไว้ในครอบครองซึ่งเครื่องกลั่นสุราและเชื้อสุราโดยต้องได้รับอนุญาตก็ด้วยเหตุผลตามที่กล่าวมา เป็นการจำกัดสิทธิตามบทบัญญัติกฎหมายซึ่งได้สัดส่วนเป็นธรรมและเป็นประโยชน์ต่อผู้บริโภคและสาธารณสุขชนสังคมส่วนรวมแล้ว

การที่ผู้ได้แย้งอ้างสิทธิตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘ ว่าตนเองได้รับการคุ้มครองให้มีสิทธิในทรัพย์สิน (สุรา เชื้อสุรา เครื่องกลั่นสุรา) รวมทั้งถือเป็นมรดกที่สืบทอดมานั้น มิใช่เป็นทรัพย์สินหรือมรดกที่มีไว้โดยไม่กระทบสิทธิของผู้อื่น เพราะเป็นทรัพย์สินที่ใช้ออกใช้สอยจำหน่ายแจกแล้วกระทบต่อสังคมส่วนรวมดังที่กล่าวมา จึงเป็นการอ้างสิทธิเสรีภาพที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘ ประกอบกับการจำกัดสิทธิการทำสุรา การมีไว้ในครอบครองซึ่งเครื่องกลั่นสุรา เชื้อสุรา ตามพระราชบัญญัติ

สุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๔ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๕ พิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นการจำกัดสิทธิโดยชอบธรรมและเพื่อประโยชน์สาธารณะ อันเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘ ที่บัญญัติในเรื่องการจำกัดสิทธิไว้

วินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๔ เฉพาะนิยามคำว่า สุราแช่ สุรากลั่น เชื้อสุรา (ยกเว้นแบ่งข้าวหมัก) มาตรา ๕ และมาตรา ๒๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘

๓. ผู้ร้องโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๔ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๐

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๐ บัญญัติให้เสรีภาพบุคคลในการประกอบกิจการหรืออาชีพและการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม การจำกัดเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพจะทำให้ก็โดยอาศัยกฎหมายเฉพาะเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐหรือเศรษฐกิจของประเทศ การคุ้มครองผู้บริโภค การคุ้มครองประชาชนในด้านสาธารณสุขโลก การรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน การจัดระเบียบการประกอบอาชีพหรือประโยชน์สาธารณะอื่น

การที่ผู้ร้องโต้แย้งอ้างสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๐ ด้วยเหตุผลเดียวกันกับที่กล่าวมาแล้วในข้อ ๑ และข้อ ๒

พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๔ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๕ เป็นกฎหมายที่จำกัดสิทธิในการประกอบอาชีพที่ถูกต้องเป็นธรรม เพื่อประโยชน์ต่อสังคม การคุ้มครองผู้บริโภค ความสงบเรียบร้อยในสังคมและประโยชน์สาธารณะอื่น ถือเป็นการจัดระเบียบการประกอบอาชีพผลิตสุราให้เกิดความเรียบร้อยเป็นธรรมเป็นประโยชน์กับทุกฝ่าย จึงสอดคล้องกับบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๐ ทุกประการ

อนึ่ง ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยที่ ๒๕/๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๔๗ ว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๖ เฉพาะ “เชื้อสุรา” ในส่วนของ “แบ่งข้าวหมัก” ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๐ ใช้บังคับมิได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ หากผู้ร้องโต้แย้งจะอ้างสิทธิคุ้มครองตามคำวินิจฉัยดังกล่าวก็เป็นเรื่องที่ต้องพิสูจน์ต่อศาลว่า “เชื้อสุรา” ที่ตนถูกฟ้องว่าครอบครองโดยมิได้รับอนุญาตนั้นเป็นเชื้อ “แบ่งข้าวหมัก”

วินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๔ เฉพาะนิยามคำว่า สุราแช่ สุรากลั่น เชื้อสุรา (ยกเว้นแบ่งข้าวหมัก) มาตรา ๕ และมาตรา ๒๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๐

๔. ผู้ร้องโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๔ มาตรา ๕ และมาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ อยู่ในหมวด ๕ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ เป็นเรื่องการกำหนดให้รัฐหรือรัฐบาล ซึ่งเป็นฝ่ายบริหารมีหน้าที่ต้องปฏิบัติโดยรัฐสภาเป็นผู้ตรวจสอบรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ บัญญัติให้รัฐกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม มาตรา ๘๗ บัญญัติให้รัฐต้องสนับสนุนระบบเศรษฐกิจเสรีโดยอาศัยกลไกตลาดกำกับดูแลการแข่งขันอย่างเป็นธรรม คุ้มครองผู้บริโภค ป้องกันการผูกขาดตัดตอนทั้งทางตรงทางอ้อม ยกเลิกละเว้นการตรากฎหมายและกฎเกณฑ์ที่ควบคุมธุรกิจที่ไม่สอดคล้องกับความจำเป็นทางเศรษฐกิจ ไม่ประกอบกิจการแข่งกับเอกชน เว้นแต่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐ ผลประโยชน์ส่วนรวมหรือจัดให้มีสาธารณูปโภค

การที่ผู้ร้องโต้แย้งอ้างว่าพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๔ เฉพาะนิยามคำว่า สุราแช่ สุรากลับ เชื้อสุรา (ยกเว้นแป้งข้าวหมัก) มาตรา ๕ มาตรา ๒๕ ขัดหรือแย้งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ จึงเป็นคนละเรื่องกัน โดยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ เป็นบทบัญญัติหน้าที่ที่รัฐบาลต้องกระทำ มิใช่เป็นการให้สิทธิเสรีภาพแก่บุคคล อีกประการหนึ่ง พระราชบัญญัติสุราฯ มาตราดังกล่าวก็เป็นบทบัญญัติที่ให้อำนาจรัฐในการจัดระเบียบอาชีพ คุ้มครองผู้บริโภค รักษาผลประโยชน์ส่วนรวมซึ่งตรงกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญที่บัญญัติให้รัฐต้องทำอยู่แล้ว

วินิจฉัยว่าพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๔ เฉพาะนิยามคำว่า สุราแช่ สุรากลับ เชื้อสุรา (ยกเว้นแป้งข้าวหมัก) มาตรา ๕ และมาตรา ๒๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗

๕. สำหรับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๓๒ ที่ผู้ร้องกล่าวอ้างนั้น เป็นการอ้างเพื่อเชื่อมโยงมาสู่การพิจารณาวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ จึงไม่วินิจฉัยในมาตราดังกล่าว

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. ๒๔๕๓ มาตรา ๔ เฉพาะนิยามคำว่า สุราแช่ สุรากลับ เชื้อสุรา (ยกเว้นแป้งข้าวหมัก) มาตรา ๕ และมาตรา ๒๕ ไม่ขัดหรือแย้งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๖ มาตรา ๔๘ มาตรา ๕๐ มาตรา ๘๓ และมาตรา ๘๗ ส่วนมาตรา ๖ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๓๒ เป็นการอ้างเพื่อเชื่อมโยงมาสู่การพิจารณาวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญเท่านั้น จึงไม่ต้องวินิจฉัย

พลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวช

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ